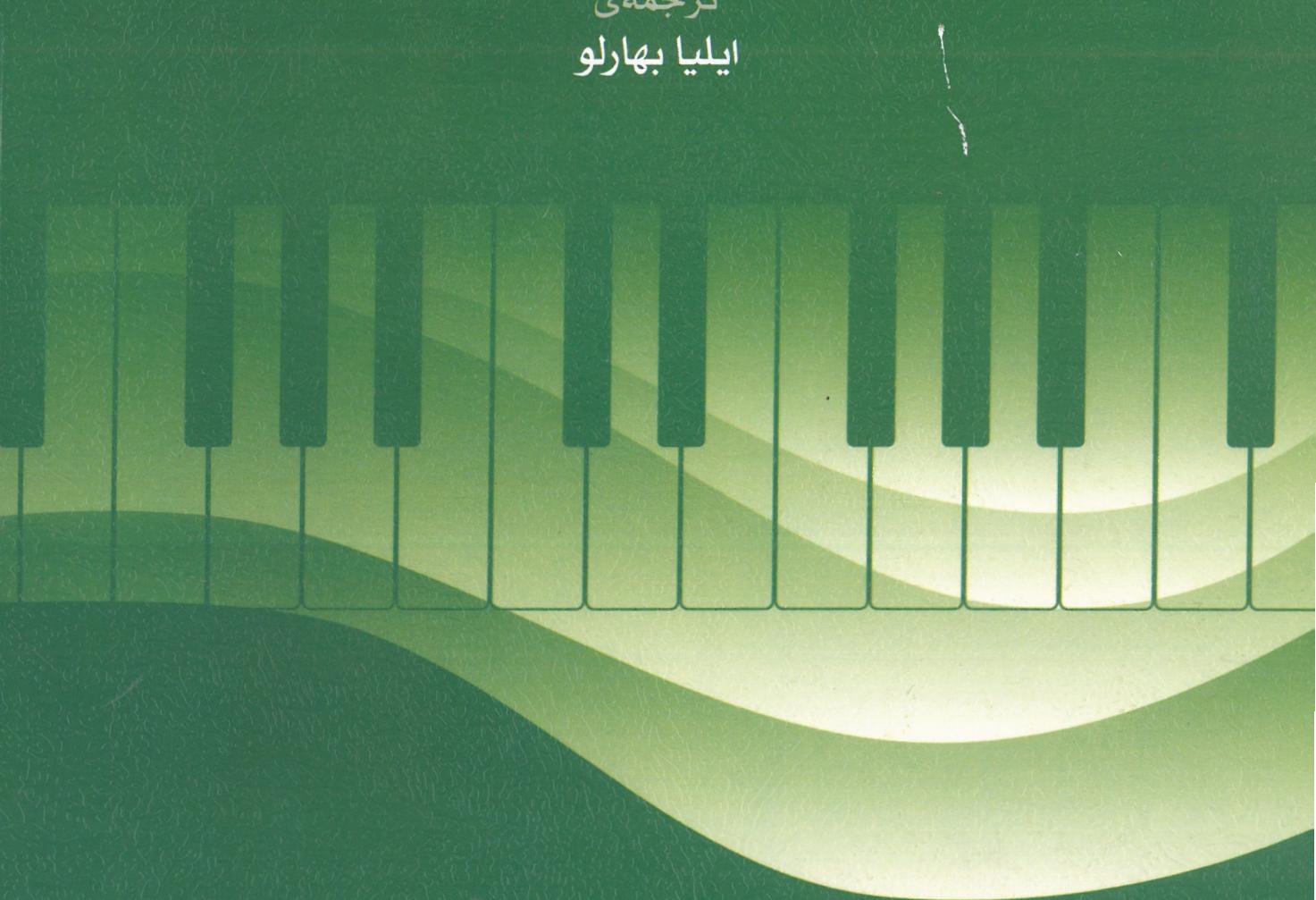

دشیفرت را بهتر کن

کتاب دوم

نوشته‌ی
پل هریس

ترجمه‌ی
ایلیا بھارلو

دِشیفرت را بهتر کن

کتاب دوم

نوشته‌ی
پل هریس

ترجمه‌ی
ایلیا بهارلو

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور

تهران ۱۳۹۹

پیشگفتار مترجم

پس از ترجمه‌ی کتاب‌هایی در زمینه‌ی تئوری موسیقی و آهنگسازی در ده سال اخیر (مبانی بنیادی موسیقی، تئوری موسیقی برای نوآموزان، دفتر یادداشت آهنگسازان جوان)، با توجه به تجربه‌ی تدریس در پیانو، فقدان کتابی را که به هنرجویان کمک کند تا اولین اجرای خود از یک قطعه‌ی جدید بدون تمرین قبلی را به بهترین نحو داشته باشند احساس می‌کردم. بارها در تدریس یک قطعه‌ی جدید به هنرجویان می‌دیدم که هنرجو اطلاعات قبلی موسیقی خود را در ذهنش کم‌رنگ دارد و نمی‌تواند اجرایی دقیق داشته باشد. از این‌رو برآن شدم کتابی با این مضمون بیابم.

کتاب دشیفرت را بهتر کن در شش جلد مقدماتی تا پیش‌رفته، بر توانایی‌های نت‌خوانی، ریتم‌خوانی، انگشت‌گذاری، علامت‌ها، جمله‌بندی‌ها، دینامیک، سرعت، نوآنس‌ها، نگاه به جلو، وضعیت‌های مختلف دست روى پیانو در تنالیته‌های گوناگون، نواختن آکوردها و آهنگین نواختن تمرکز می‌کند. طی کردن مراحل این کتاب به هنرجو کمک می‌کند قطعه‌ای درسطح توانایی خود را، اولین بار، بهتر اجرا کند. دشیفر فقط یک مهارت نیست بلکه خوب بودن در آن، راه ورود به رپرتواری وسیع از قطعات موسیقی را به روی هنرجو می‌گشاید، ضمن اینکه به زودتر یادگرفتن قطعه، امکان همنوازی‌های بیشتر و از پس امتحانات موسیقی برآمدن هم کمک می‌کند.

ترجمه‌ی عنوان این کتاب در آغاز کار، بی‌آنکه به نظر برسد، بسیار چالش‌برانگیز شد. با مطالعه‌ی چندین کتاب فارسی موسیقی تخصصی، انتخاب کردن واژه‌ای مناسب برای reading sight-reading به نظر سخت شد! حتا در بعضی منابع به اشتباه فقط تأکید بر نت‌خوانی و وزن‌خوانی بود، در صورتی که این توانایی کاملاً بر نحوه‌ی اجرا هم تمرکز دارد. به ناچار سراغ واژه‌هایی رفتم که در زبان‌های دیگر برای sight-reading استفاده می‌شود ولی در زبان موسیقی شناخته شده هستند. با مطالعه‌ی چندین کتاب غیر فارسی، فرهنگ‌های معتبر از جمله آکسفورد، هاروارد و کالینز و پرسشن از استادان مختلف و دوستان موسیقیدانیم به نظر رسید واژه‌ی «دشیفر» با اینکه فرانسوی است، در میان اهل موسیقی در ایران یک معنا می‌دهد و آن هم اولین اجرا از یک قطعه‌ی جدید بدون تمرین قبلی است.

لازم می‌بینم از استادان عزیزم خانم‌ها و آقایان: محمد بهارلو (پدرم)، پرسیا بهارلو (خواهرم)، لیدوش اصلانیان، فوزیه مجید و گاگیک بابایان که سال‌هاست متهم زحمات پرارزشی برای من شده‌اند سپاسگزاری نمایم. همچنین از آقایان: محمد موسوی، محمد افتخاری و سینا برومندی که در انتشارات ماهور، در به ثمر رساندن این اثر تلاش بسیار کرده‌اند، کمال قدردانی را دارم.

ایلیا بهارلو

تابستان ۱۳۹۹

فهرست مطالب

۱۰	لامینور (با سل دیز)	مرحله‌ی ۱
۱۴	دودستی‌های بیشتر (دو همه‌ی تناولیته‌ها)	مرحله‌ی ۲
۱۸	خط اتحاد، $\frac{1}{2}$ و $\frac{3}{4}$	مرحله‌ی ۳
۲۲	تغییر وضعیت دست	مرحله‌ی ۴
۲۶	مرور	مرحله‌ی ۵

نمودار تمرین

انجام شد!	نظرها (هنرجو، معلم یا والدین)	
		مرحله‌ی ۱
		مرحله‌ی ۲
		مرحله‌ی ۳
		مرحله‌ی ۴
		مرحله‌ی ۵

نام معلم _____

تلفن _____

پیش‌گفتار

خوب بودن در دشیفر بسیار مهم است و مشکل نیست! اگر این کتاب را با دقت کار کنی و همیشه مطمئن باشی که پیش از نواختن هر تمرین آن را واقعاً فهمیده‌ای، هیچ وقت در یادگیری یک قطعه‌ی جدید یا خوب بودن در دشیفر، در امتحان‌ها مشکلی نخواهی داشت!

چگونگی استفاده از کتاب

۱. تمرین‌های ریتمیک

مطمئن شو که این تمرین‌ها را پیش از رفتن به تمرین‌های ملودیک کاملاً فهمیده‌ای: دانستن چگونگی کارکرد ریتم بسیار مهم و ضروری است. راه‌های مختلفی برای انجام دادن این تمرین‌ها وجود دارند که بعضی از آن‌ها در کتاب اول مطرح شده‌اند. همه‌ی آن‌ها را امتحان کن. می‌توانی به راه‌های بیشتری فکر کنی؟

۲. تمرین‌های ملودیک

این تمرین‌ها فقط نت‌ها و ریتم‌های همان مرحله را استفاده می‌کنند و همچنین گاهی کمک‌هایی برای انگشت‌گذاری می‌دهند. اگر می‌خواهی دشیفر را به طور کامل و دقیق انجام دهی، عادت کن که پیش از نواختن، روی هر تمرین با روش‌های زیر کار کنی:

- مطمئن شو که ریتم و شمارش را فهمیده‌ای. ریتم آن تمرین را با دست بزن.
- به شکل آهنگ نگاه کن، به خصوص به بالاترین و پایین‌ترین نت‌ها. برای اینکه بتوانی قطعه را بنوازی، با چه انگشتی باید شروع کنی؟ در شروع، این انگشت‌گذاری به تمرین‌ها اضافه شده‌اند.
- سعی کن قطعه را در ذهن بشنوی. همیشه نواختن اولین نت کمک می‌کند.

۳. قطعه‌های آماده‌سازی

ابتدا روی پرسش‌ها کار کن، چرا که به فکر کردن درباره‌ی قطعه یا «آماده کردن قطعه» کمک خواهد کرد. تا خوب مطمئن نشدی که قطعه چگونه پیش خواهد رفت، نواختن آن را شروع نکن.

۴. نوبت خودت!

حالا نوبت توست که سریخ‌ها را در این قطعه‌های عملی پیدا کنی. پیش از نواختن قطعه حدود یک دقیقه به خودت فرصت بده و تمام تلاشت را بکن تا قطعه را درک کنی. ریتم‌ها و وضعیت دست را بررسی کن و سعی کن قطعه را در ذهن بشنوی.

همیشه به خاطر داشته باش که ضربان قطعه را حس کنی و از زمانی که شروع کردی، به طور منظم و یکنواخت پیش بروی. موفق و خوشحال باشی با دشیفرت.

پل هریس

لامینور
(با سل دیز)

مرحله‌ی ۱

تمرین‌های ریتمیک

همیشه تمرین‌های ریتمیک را به روش‌های متفاوت انجام بده. در اینجا چند ایده مطرح شده‌اند:

- ضرب را با پای راست بزن (گاهی پای چپ را استفاده کن!) و ریتم را با دست بزن.
- ضرب را با یک دست و ریتم را با دست دیگر بزن (دست‌ها را عوض کن!).
- ضرب را با پایت بزن و ریتم را روی یک نت واحد بنواز (می‌توانی ضرب را با دست هم بزنی).
- ضرب را با پایت بزن و یک ملودی ساده متناسب با ریتم بساز.

پیش از شروع هر تمرین، دو میزان را یک بار بلند و یک بار در سکوت بشمار.

حالا تمرین خودت را بنویس، سپس آن را با دست بزن.

تمرین‌های ملودیک

پیش از اینکه شروع کنی، مطمئن شو که هر دو دست در جای درست قرار دارند.

Musical score page 1, measures 3-5. The score consists of two staves: treble and bass. The key signature changes from G major (no sharps or flats) to A major (one sharp). Measure 3 starts with a half note on G in the treble staff. Measure 4 begins with a half note on D in the bass staff. Measure 5 starts with a half note on G in the treble staff.

Musical score page 1, measures 5-7. The score continues with two staves. Measure 5 starts with a half note on G in the treble staff. Measure 6 begins with a half note on D in the bass staff. Measure 7 starts with a half note on G in the treble staff.

Musical score page 1, measures 7-9. The score continues with two staves. Measure 7 starts with a half note on G in the treble staff. Measure 8 begins with a half note on D in the bass staff. Measure 9 starts with a half note on G in the treble staff.

Musical score page 1, measures 9-11. The score continues with two staves. Measure 9 starts with a half note on G in the treble staff. Measure 10 begins with a half note on D in the bass staff. Measure 11 starts with a half note on G in the treble staff.

Musical score page 1, measures 11-13. The score continues with two staves. Measure 11 starts with a half note on G in the treble staff. Measure 12 begins with a half note on D in the bass staff. Measure 13 starts with a half note on G in the treble staff.

Musical score page 1, measures 13-15. The score continues with two staves. Measure 13 starts with a half note on G in the treble staff. Measure 14 begins with a half note on D in the bass staff. Measure 15 starts with a half note on G in the treble staff.